

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Gegužė — May 8, 1964

Nr. 54

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

SAVI MARŠKINIAI ARČIAU...

PIRMAS LENKŲ KILMĖS JAV VYRIAUSYBĖS NARYS JOHN A. GRONOUSKI ATSKLEIDŽIA PRIEŠRINKIMINĖS PROPAGANDOS GAIRĖS: LENKIJA ATGAUS NEPRIKLAUSOMYBĘ PER PREKYBINIUS IR KULTŪRINIUS RYŠIUS SU AMERIKA. — JAV PILIEČIAMS SVARBIAU APGINTI SAVO MARŠKINIUS NUO RESPUBLIKONŲ KESINIMOSI. — VISA AMERIKA TRAUKIASI Į PENSIJĄ, NE TIK MEDŽIAGINIAI, BET IR DVASINIAI.

Vytautas Meškauskas

Praeitą sekmadienį, minint Lenkijos 1791 m. gegužės 3 d. konstitucijos šventę, Chicagoje iškėlė pirmą lenkų kilmės (se- neliai atvykę iš Poznanės) JAV kabineto narys -- pašto viršininkas (Postmaster General) John A. Gronouski. Ta pačia proga prisijungė telegramoje prezidentas Johnsonas pranešė, kad jis pasiū-

siąs Gronouski kitą mėnesį (Poznanės muge, kad "simbolizavus mano asmeninį pasiryžimą sugretinti mūsų dvi didžiąsias tautas". Pats Gronouski pareiškė, kad JAV administracija per prekybos ir kultūrinius ryšius padėsianti Lenkijai atsikratyti sovietų dominavimo.

Didžiausią savo kalbos dalį

Gronouski tačiau paskyrė Johnsono "karo su vargu" propagavimui ir Nixono užpuolimui, kuris tą karą pavadino "žiauria apgavyste": "Nixonas turėtų susigėdinti už politinį žaidimą su 35 milijonų amerikiečių vargu".

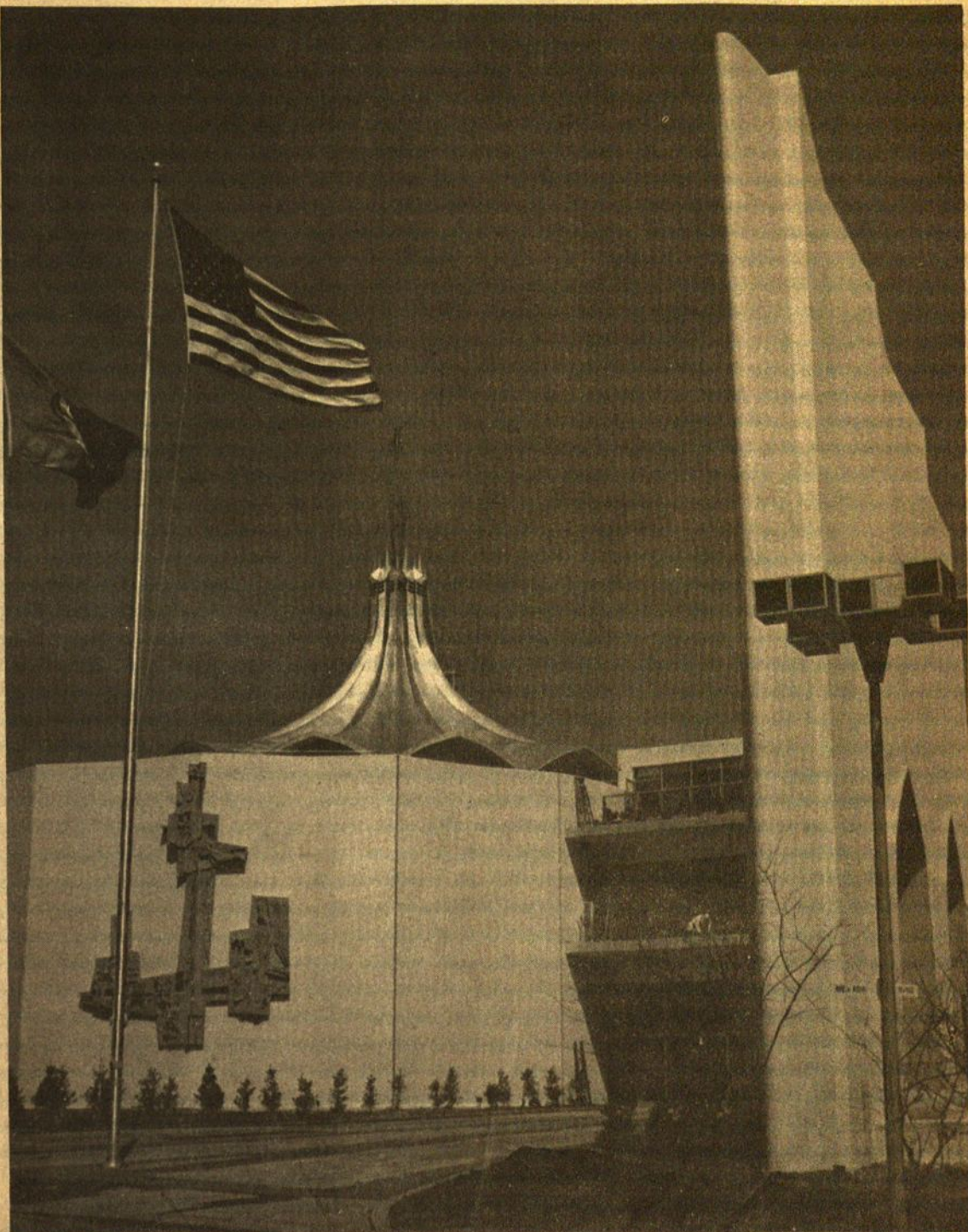
Gronouski pasirodė esąs tipiškas amerikiečių politikas, kuris lošia korta, kuria savi marškiniai yra arčiau kūno. JAV lenkų kilmės piliečiai yra palyginti neaukštai palipėję Amerikos socialinio ir ūkinio gyvenimo laiptais, todėl jų klasifikavimas vargšais, kuriems administracija žada padėti, gali apsimesti per rinkimus.

Būdinga, kad taip kreipiamasi ir į lenkų kilmės asmenis, kurie, kaip istorija moko, daug kartų garbę pastatė aukščiau už medžiaginę gerovę ar net gyvybę. Patys lenkų veikėjai, kaip Amerikos lenkų susivienijimo pirmininkas Charles Rozmarek ir Konstitucijos Dienos iškilnių pirmininkė ponja Frances Dymek, pasirodė geriau pažįstą savo tautiečių jausmus. Rozmarek įspėjo susirinkusią minią (sakoma, kad buvę net 115,000 žmonių) netikėti, kad nesusipratimai su Kinija Rusiją pastūmės JAV glėbui, o Frances Dymek pasiuntė susivienijimo vardu telegramą prezidentui, įspėdama neskubėti į susitarimą su Sovietų Sąjunga be jokių rezervų... iki sovietai neatšauks savo kariuomenės ir politrukų iš Lenkijos, kitų Europos valstybių ir Kubos".

Savaime aišku, kad administracija, po savo nepasisekimų užsienio politikoje, turi visą svorį mesti į vidaus reikalų iškėlimą. Iki šiol tik vidaus reikalai nusprendavo rinkimų rezultatus ir taip gali pasikliti ir toliau.

"Vakarų Savižudybės" knygos autorius James Burnham neseniai nukeliavo 8,000 mylių, tyrinėdamas savo tautiečių nuotakas. Pasakodamas savo įspūdžius National Review, jis teigia, kad Amerikos tikis žydi. Visur nauji keliai, nauji automobiliai, nauji namai. Tačiau nė viena pramonės šaka taip smarkiai ir vešliai nežydi, kaip Retirement (pasitraukusiųjų į pensiją). Prieš išrandant antibiotikus, dauguma žmonių išmirdavo, nepasiekę senatvės. Jei gyveno ilgai ir likdavo sveiki, jie dirbdavo dėl to, kad norėdavo ar turėdavo, bet šiandien, kai mes galime beveik amžinai gyventi, mums leidžiama dirbti tik iki 65 m.

Milijonai ir milijonai porų, našlių gyvena iš social security, unių bei bendrovių pensijų ir asmeninių santaupų. Jų pilna visame krašte. Jie važinėja Continental ir paprastesniais automobiliais, dažnai prisikabinę prie kėbulo su nameliais. Jų daug ir kiekvienas jų turi po vieną balsą. Jie turi daugiau laiko paskaityti ar pagavoti negu dirbantieji, tačiau jie paprastai susitelkia prie minčių apie pastovias ar didėjančias pensijas, medicare (nemociamą gydymą) ir poilsį (recre-

Pasaulinėje Mugėje New Yorke Vatikano paviljonas į save kreipia ne vieno dėmesį savo originalumu ir puošniu išdekoravimu, kurį atliko lietuviai menininkai Vytautas K. Jonynas, Vytautas Kašuba ir Aleksandra Kašubienė. Nuotraukoje matyti dail. V. K. Jonyno sukurtas frontinis bareljefas ir trijų dimensijų kupolinis kryžius, primenantis spindulių pluoštą.

Vyt. Maželio nuotrauka

LIETUVIŲ MENININKŲ LAIMĖJIMAS

Pasaulinėje Mugėje Vatikano paviljono dekoravimo darbus atliko lietuviai

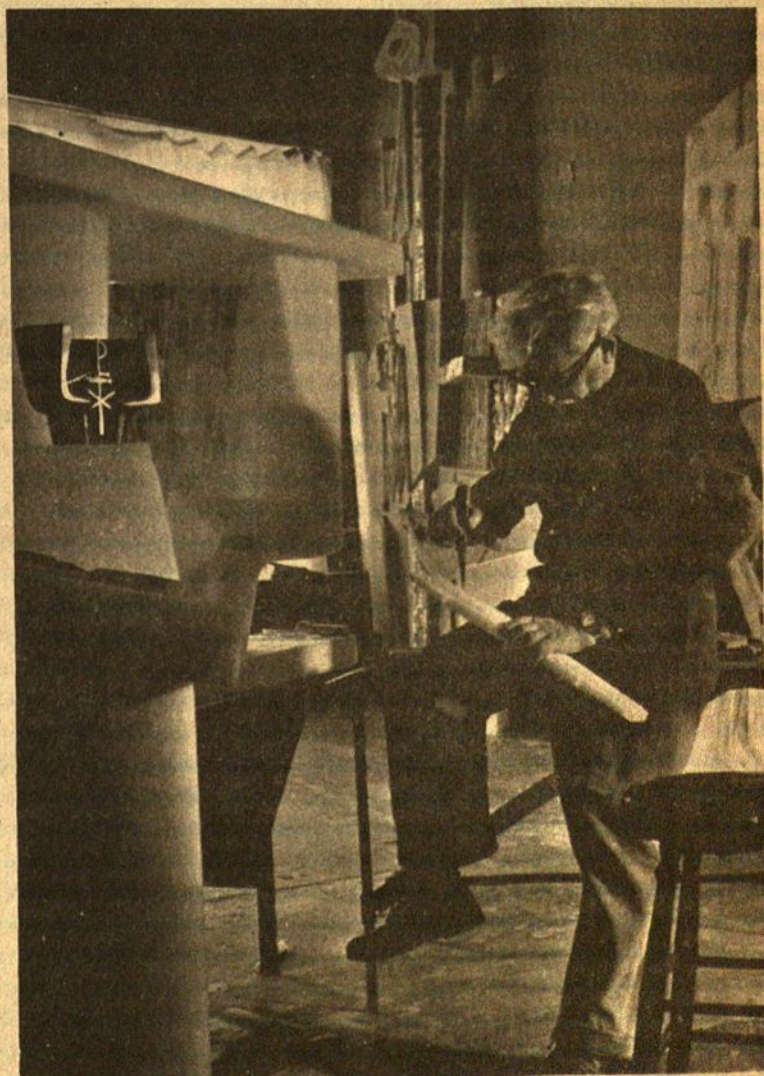
Architektams parengus paviljono projektą ir centriniam Vatikano Paviljono Komitetui jį patvirtinus, pribrendo reikalas paviljono išorinę architektūrą įprasminti, ją atitinkamai padekoruoti.

Šiam darbui Vatikano Centrinis Komitetas iš vi-

sos Amerikos atrinko 3 studijas. Viena iš Kalifornijos, kita iš Philadelphia ir trečia iš New Yorko Jonyno ir Shepherd studijos. Studijas atrinkus, speciali komisija paprašė kiekvienos nurodyti jų 3 geriausius pasisekusius atliktus

darbus. Komisijai su atrinktų studijų darbais susipažinus, paviljono architektūros dekoravimo darbai buvo atiduoti Jonyno ir Shepherd Meno Studijai New Yorke.

Į šį darbą įėjo: Vatikano (Nukelta 1 psl.)

Dail. Vytautas K. Jonynas savo studijoje New Yorke parengia Vatikano paviljono koplyčią altoriu, kurio modelį matome kairėje. Gilumoje matyti įvairūs fragmentai paviljono centrinės skulptūros, kurią dailininkas atliko ir įrėngė paviljone. Vyt. Maželio nuotrauka.

SENATORIUS KEATING SMERKIA SOVIETŲ KOLONIALIZMĄ

NEW YORKAS, gegužės 3 d. -- Senatorius Kenneth B. Keatingas (R., N.Y.) šiandien pasisakė prieš tuos, kurie siūlo priimti vadinamąsias realybes, įvykusias pasaulyje, ir pareiškė, kad "Mes turime blaiviai žvelgti į apstulbinantį Sovietų kolonizacijos faktą, kaip Lietuvoj, menamos dekolonizacijos laikais, ir turim ryžtis, kad tas faktas būtų iškeltas atskėtin kiekviena proga."

Kalbėdamas pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento Antano Smetonos 20-ties metų mirties sukakties minėjimo iškilmėse Statler-Hiltono viešbutyje, senatorius Keatingas pareiškė, kad "dabar ne laikas mums atsipa- laiduoti nuo viso pasaulio tautų likimo", ir jis pabrėžė reikalingą "pasmerkti Lietuvos teisių pažeidimą daugelyje viešų vietų, kurios mums prieinamos".

Štai daugiau ištraukų iš senatoriaus kalbos:

"Beveik trijų milijonų Lietuvos žmonių viltis anapus geležinės uždangos mums svarbi. Amerikos žmonių balsas gali būti išgirstas. Ir jei tik jis bus pakeltas protesto vardu, jis galės palaikyti gyvą viltį, kuri yra svarbi laisvojo pasaulio ateičiai".

"Tokia proga, kokios paminėti šį vakar čia susirinkom, Lietuvos žmonių likimo realybė turi dramatiškos reikšmės. Bet turim per išitus metus atminti, kad milijonų žmonių pavergimas svetimoje diktatūroje, kurios jie nepakenčia, yra gyvas simbolis grėsmės, su kuria susiduriame, ir ryžto, reikalingo jam pasitikti".

"Yra tvirtinančių, kad vilties palaikymas yra pavojingas; kad faktai yra faktai; kad mitai yra mitai; ir kad realybė yra realy-

bė. Mes turėtumėm priimti tai, kas pasauly įvyko, ir susikaupti tik ties savų teisių, nuosavos laisvės saugojimu".

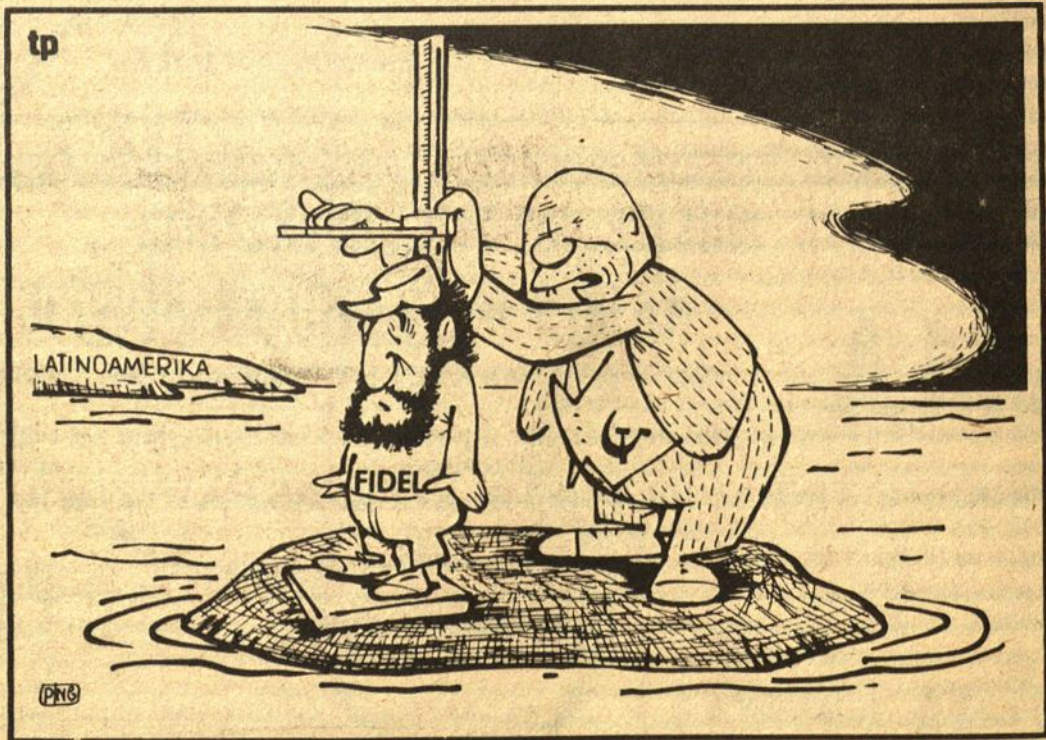
"Tie žmonės nepritaria įsitikinti, kad laisvės reikalas yra visuotinis, kad laisvės pralaimėjimas vistiek kurioje pasaulio dalyje yra drauge pralaimėjimas visų, kurie jos geidžia ar turi vilties ją išlaikyti".

"Tie, kurie linkę priimti tai, ką jie vadina 'realybėmis', kasa skriaudos kapą tiems, kurie kenčia dėl tų vadinamųjų 'realybų'."

"Jokia laisva tauta negali leistis sudaryti įspūdį nei žodžiu nei veiksmu, kad ji linkstanti į pasifiliją, kurs jėgą paverstų teise. Jungtinės Valstybės nepriima tokių siūlymų. Mes pripažįstame Lietuvos žmonių teisę spręsti savo ateitį laisvėje. Mes tikimės dienos, kada Lietuva vėl galės įsijungti į laisvų tautų bendruomenę".

"Mes Jungtinėse Valstybėse ir milijonas Lietuvių kilmės piliečių turėtumėm blaiviai žvelgti į pritrūskiantį Sovietų kolonizacijos faktą menamos dekolonizacijos laikais, ir ryžtis, kad tas faktas būtų keliamas atskėtin kiekviena proga. Aišku, Sovietų okupacijos Lietuvoje nepripažinimo negana. Tai yra pasyvi politika. Mes turėtumėm pasmerkti lietuvių teisių pažeidimą daugybėje viešų vietų, kurios mums prieinamos".

"Dabar ne laikas mums atsipa- laiduoti nuo tautų likimų visame pasaulyje, o laikas pakartotinai patvirtinti mūsų įsipareigojimus dėl jų likimo, nes jų likimas yra intymiai susijęs su mūsų šikiu. Jei laisvė suklups kur nors, tai ji suklups ir čia".

- Vietoj aušės, tu kasdien mažėjai!...

VOKIEČIAMS NEPATIKO JAV PREZIDENTO PATARIMAI

V. ALSEIKA

Vokiečių iliustruoto žurnalo Quick paskelbtas pasikalbėjimas su JAV prezidentu L. Johnsonu Vokietijos viešosios nuomonės slugsniuose, iš dalies ir Bonnoje, sukėlė nemažą sąmyšį. Pasigirdo balsai, kad vokiečiai nesą JAV satelitu... Ką gi pasakė prezidentas Quick vyr. redaktorius ir kodėl pasipiktino Bonnos politikai artima spauda? Prezidentas kalbėjo apie judresnės politikos reikala, apie tai, kad reikia išnaudoti visus kelius taikai garantuoti. Tačiau pati svarbiausia pasikalbėjimo "bomba" buvo Johnsono patarimas Fed. Vokietijos kancleriui Erhardui: "Sovietai dėl vokiečių turi rūpintis, jie jaučia baimę... Aš prašau dėti visas pastangas sunormuoti santykius su sovietais ir ypatingai pašalinti jų rūpestį..."

Tačiau dabar pažvelkime į tą pasikalbėjimą iš arčiau. Kuo domėjosi vokiečių žurnalistas ir kodėl klausimai buvo paliejami?

Vokiečiai domėjosi, ar amerikiečiams atitraukiant iš Vokietijos 7500 karių reikėtų mažesnių susidomėjimą NATO klausimais? Ne, tai buvęs grynus rutinos reikalas, buvę grąžinti daliniai, Berlyne atsiradę ten buvusios krizės metu. Prezidentas čia pat paskambino McNamara ir šis patvirtino tą patį.

Antas klausimas -- kviečiai komunistų pasauliui. Johnsono nuomone, tenka rūpintis, kad žmonės turėtų maisto. "Tačiau mes esame nusistatę prieš sovietinės karinės galios augimą" pridūrė prezidentas ir pabrėžė, kad amerikiečiai visuomet rūpinis, kad žmonės būtų sotūs.

Toliau pasikalbėjime paliejami prekybos su rytais klausimai. Prezidentas sutinkąs, kad su rytų bloku būtų plečiama prekyba, nes juk tuo metu "nebūtų žudoma..." O dėl JAV ir Sovietų Sąjungos santykių Johnsonas pa-

sisakė: "Mes ir ateityje bandysime visus kelius vedančius į taiką. Mes vesime judrą politiką. Tai turėtų vykdyti ir vak. vokiečiai. Kai kalbama apie taiką, mes su sovietais susitiksime puslankelyje ir jei būtų reikalinga, dar toliau negu puslankelyje." Čia ir buvo pakartoti vėliau vak. vokiečius suerzinę žodžiai, dar gruodžio mėn. pabaigoje tarti anuomet Johnsono ūkyje Texase atsilankiusiam kancleriui Erhardui: "Pabandykite atsiderinti sovietų padėtyje, bandykite suprasti jų jausmus. Rusai bijo vokiečių". Toliau sekė patarimas Erhardui teigiama prasme tvarkyti santykius su Maskva.

Iš kitų klausimų buvo kalbėta apie Vokietijos apjungimą -- čia prez. Johnsonas pažymėjo, kad jis nepritariąs pasitarimams su rytų (Ulbrichto) Vokietija. Pasitarimai turėtų vykti tarp Sovietų Sąjungos, Fed. (vakarių) Vokietijos ir JAV-bių. Dar palieštas sovietų nenuolaidumas Ženevos nusiginklavimo pasitarimuose -- prezidentas turįs vilčių, kad Maskva vis dėlto nusileisianti: tai liestų abipusės kontrolės klausimus. Pagaliau Johnsonas vokiečiams patarė skubėti su pagalba kitiems kraštams. "Jūs, vokiečiai, esate ypatingų kvalifikacijų žmonės, tad ir turite padėti kitiems".

Tokia Quick pasikalbėjimo su prez. Johnsonu santrauka.

Frankfurter Allgemeine Zeitung politinio redaktoriaus Jürgeno Terno reakciją vedamajame "Bonna, Maskva, Washingtonas" aštri ir reiklia manyti, kad su jo teze mis sutinka ir Bonnos vyriausybė. Taigi, pirmiausia vokiečius suerzino pirmą kartą viešumai paskelbtas Johnsono patarimas Erhardui -- tvarkykite santykius su sovietais... Toks patarimas nesąs laimingai parinktas metodas ir iš prezidento būtų lauktinas tam tikras santūrumas. Juk "Fed. Vokietija nėra nei JAV satelitu, lygiai kaip nėra protinga sudaryti klaidingą įspūdį. Fed. Vokietija jaučiasi nemalonių padėtyje, kai ji suplakama su Pietų Vietnamu". Jei amerikiečiai laukdą pasitikėjimo nuotakų iš vokiečių, tai pasitikėjimas turis būti abiejose pusėse.

Vokiečių laikraštiniui atrodo neaišku, ko konkrečiai iš Bonnos reikalaujās prezidentas. Taip, vak. vokiečių santykiai su sovietais esą blogi ir čia esama įvairių priežasčių. Tačiau reikiamai santykiams sunormuoti trukdąs

Feliksas Daukus, Sophie Barcus radijo programų pranešėjas, lėkė stovybininkui Valerijonui Šimkui Chicago lietuvų auką 2,400 dol. koplytstulpio, kuris bus pastatytas New Yorko pasaulinė mugė, išlaidoms padengti. Iki šiol buvo surinkta 2,800 dol. Dar trūksta 1,200 dol. J. Klevio nuotrauka

ketas Maskvos nusistatymas, diktuojant sąlygas Vokietijos klausimo sprendime, rytų Vokietiją laikant savotišku ikaitu.

Ar Erhardui tektų prašyti leidimo vykstant į Maskvą? Tokios kelionės klausimas svarstomas ir čia, Bonnos politinių partijų tarpe, pasireiškiančios įvairios nuomonės.

Redaktorius trumpai nurodė, kad šiuo metu Vokietijos kancleriui keliauti į Maskvą būtų beprasmiška. Tokia kelionė būtų nesėkminga ir tai dar labiau pablogintų vak. vokiečių-sovietų santykius. Įtakingas (ne tik politiniuose, bet ypač pramonės slugsniuose) dienraštis toliau aiškiai patarė kancleriui -- šiais metais į Maskvą nevykdyti, nes grįšite tuščiomis rankomis ir turėsite pareikšti, kad padarėte visa, bet Chruščiovas nieku būdu neatsisakęs savo tezių.

Jau būtų kitas reikalas, jei į Bonną sugalvotų atvykti pats Chruščiovas, tuo būdu atsakydamas į buvusio kanclerio 1955 m. įvykusių kelionę į Maskvą, kai anuomet Adenaueris atsisagbeno diplomatinį santykių užmezgimą ir išsuderėjo karo belaisvių grąžinimą. Tuo atveju Bonna neturėtų priešintis, bet ... visvien netektų nieko tikėtis ir nebūtų išlyginti ligšioliniai nuomonių skirtingumai. Todėl ir pataria mas tokio pasimatymo mintis atidėti, bent laikinai, į archyvą, tačiau rezervuojant teisę rytų politikoje ateity daryti kurio nors pobūdžio žygius.

Jokiu atveju Vokietija neturėtų pradėti separatinio pobūdžio žygius ir ... geriau tenka palaukti numatyto, birželio mėn., Erhardo pasikalbėjimo su prezidentu Johnsonu.

Pagaliau, vokiečių dienraštis atskleidė paslaptį, kodėl pastaruoju metu sovietai taip susidomėję Bonnos politika. Pasirodo, kad vak. Vokietija galinti užmegzti ryšius su raudonąja Kinija ir prieti prie prekybos susitarimo tarp Bonnos ir Pekino. Esą, vokiečiai turėtų ir naudoti, o jei kas stebėtųsi, tai reikėtų nurodyti į tikslus, kurių siekdami vokiečiai pasikeitę prekybinė atstovybė su kai kuriais rytų bloko kraštais. Taip, rašo įtakingo laikraščio nuomonė reiškęs, Bonna nėra linkusi griebtis svarbių valstybi-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

BENE ANTRI METAI kas savaitė ar dvi po arbatinį šaukštelį pilstomi V. Tysliavienės pasakojimai apie vizitus Vilniaus diuomenėj vietomis atrodo lyg nauja Alice in Wonderland pasakos versija. Esminis skirtumas tarp senosios ir naujosios pasakos tas, kad Lewis'o Karoll'io Alisa stebėjosi tikrai nuostabiais reginiais, o naujoji ir "atšildytais barščiais" stebisi. Pavyzdžiui:

"Tiesos redaktorius Zimanas parodė naują ofseto presą, kuriu ką tik buvo atspausdintas pirmas numeris humoristinio žurnalo Šiuota. Nesitikėjau, kad ta nauja technika jau būtų pasiekusi ir Lietuvą ir tai pastebėjau Zimanui. -- Kodėl manote, kad mes Lietuvoje turėtume būti atsilikę, -- jisai pareiškė. -- Vienybė ofsetu spausdinama nuo 1956 metų, -- pasakojo Zimanui, -- ir tik šios technikos dėka laikraštis iki šiol išsilaiko."

Zimanas pasielgė galantiškai, ir nenusikvatojo Tysliavienėi akis, išgirdęs tokią "naujieną". Nesusigundė net miglų viešniai akis papūsti, kad ta "nauja technika" Lietuvoje atsirado tik "socialistinės santvarkos dėka". Mat, greičiausia, Zimanas ne tik pats žino, bet žino, kad kiti irgi žino, jog Lietuvoj ta "naujovė" jau buvo praktikuojama kol tuziną metų prieš "socialistinės santvarkos" užplūdimą ir beveik 30 metų anksčiau, negu Vienybė ją Brooklyne atrado. (Offsetinis, arba perkeltinis, spausdinimo principas Amerikoj pradėtas praktikuoti apie 1905 metus, Europoj pasklido po 1907 metų).

Tad nenuostabu, kad tokia "ledų laužėja" iš karto įsmuko eketėn-ligi kaklo. Jeigu apie ofsetinę spausdinimo techniką, pati ją naudodamasi, tiek nežino, tai iš kur jai žinoti, sakysim, apie naująją boiševikų "šventąją" Melnikaitę (nors mūsų spaudoje čia apie ją buvo papasakota). Zimanas paspaudžia mygtuką, ir viešnia mielai fotografuojasi prie Melnikaitės paveikslų. Dar klusteri, kas ji tokia... Zimanas papasakoja visą legendą, ir dar patiršintą taip, kaip niekad net savo spaudoj nebuvo pasakojęs. Viešnia laimingo prie "herojės" paveikslų fotografuotis -- netgi veidą pakeipia panašiai, kaip paveiksle, lyg norėdama būti panaši Melnikaitė... Šalia stojasi vyriausias bolševikinės "tiesos" skelbėjas Zimanas, iš kito šono vyriausias "kultūrmainys" Kapočius. Argi neįdomus kvartetas? Zimanas-Melnikaitė-Laurynas Kapočius-Tysliavienė...

STATE FARM
MUTUAL
AUTOMOBILE
INSURANCE
COMPANY

THE BEST
FOR LESS!
Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO,
ILL., 60642
Phone:
Garden 4-8654

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS
GELINYCIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

PARDUODAMA
populiari taverna su namu.
Labai geroje vietoje. 5
kamb. butas su garažu 2
automob. Užeikite ir stebėkite, koks tai pasėkmingas biznis.

2638 West 69 Street,
Chicago, tel. GR 6-9894

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! -- Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybelės.
Krautuvėje Jūs laukiami kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimėjų!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

GALVOSŪKIO NR. 29 SPRENDIMAS

Tarp dviejų piešinių yra šie skirtumai: 1. Kliento dešiniojos kojos nematyti. 2. Kairiosios kojos kelias yra aukščiau. 3. Gydytojo kaklaraištis yra platesnis. 4. Gydytojo kišenėje piestukas kitot vietoj. 5. Gydytojo chalato kairioji atlapa yra platesnė. 6. Po kliento pažastimi yra daugiau raukšlių. 7. Kliento sprandas storesnis.

Galvosūkis Nr. 30

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Bandykit surasti. Sprendimas kitame numeryje.

Pragyvenimas nuolat brangsta,

todėl pilnai išnaudok savo sutaupas investuodamas jas į

BALTIC STORES AND INVESTMENTS CO.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

11 London Lane, Bromley, Kent, England, Rav. 2592.

Tik čia Tavo kapitalas greičiausiai augs nešdamas aukščiausią dividendą! Investuojant 1-2 metams mokamas dividendas 5%, gi investuojant 2-3 metams mokama 5 1/2%.

Už investavimus 5 metams ir ilgiau, mokama

7%.

Už nuosimčius nereikia mokėti jokių mokesčių.

Tarpininkaujame palikimo reikalų sutvarkyme.

Visi investavimai yra apdrausti ir garantuoti nejudomu turtu.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

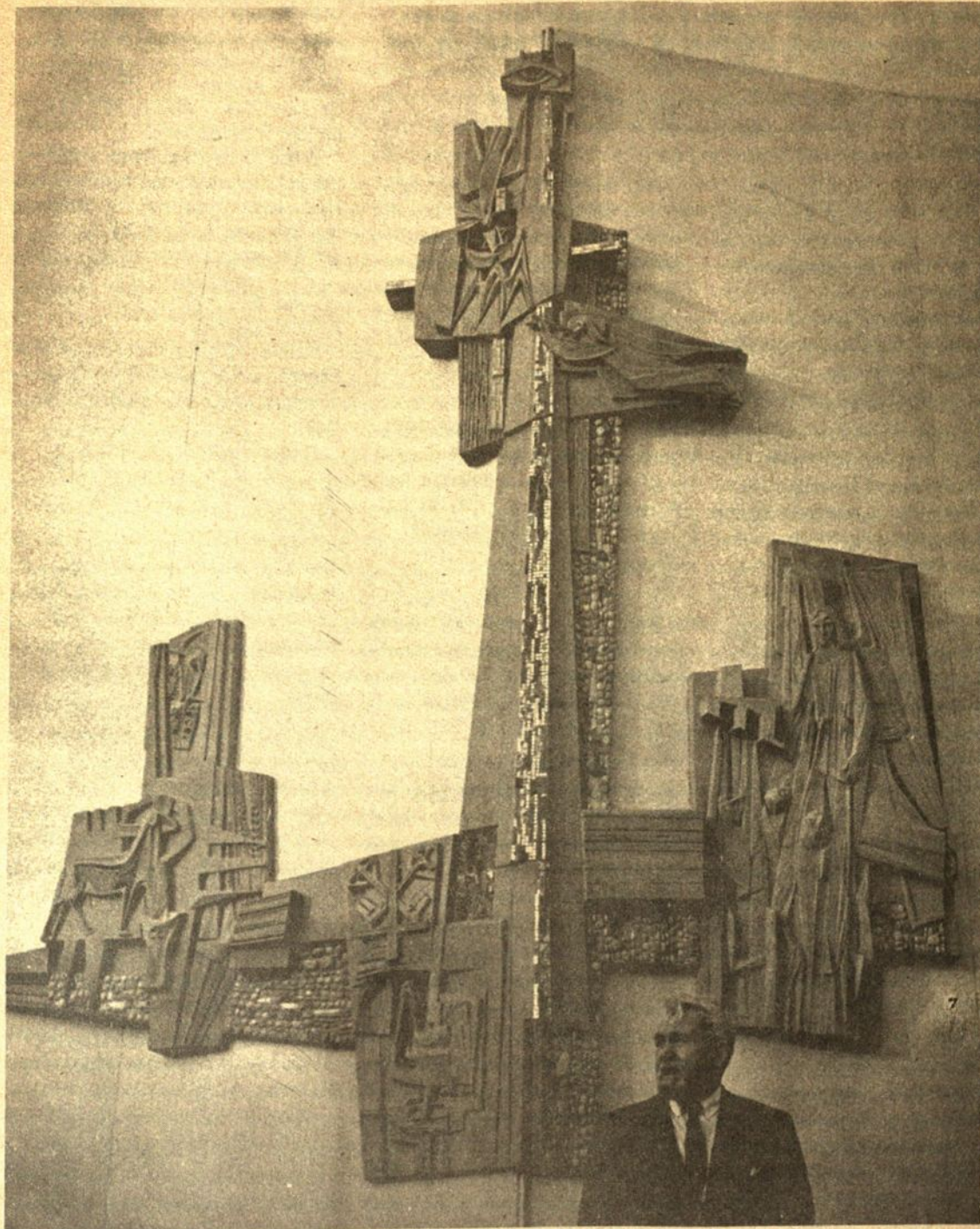
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Dail. Vytautas K. Jonynas prie savo sukurto skulptūrinio bareljefo, kuris puošia Vatikano paviljono centrinio įėjimo sieną Pasaulinėje Mugėje New Yorke. Skulptūra yra 27 pėdų aukščio ir 21 pėdos pločio.

Lietuvių menininkų laimėjimas

(Atkelta iš 1 psl.)

Paviljono kryžius 42 pėdų aukščio ir 11 bareljefinių skulptūrų, iš kurių 10 yra 5 pėdų pločio ir 11 pėdų aukščio, puošiančios visas paviljono išorines sienas. Be to, centrinė paviljono skulptūra, kuri yra ant atskiros sienos prie pagrindinio į paviljoną įėjimo. Ši skulptūra turi 27 pėdas aukščio ir 21 pėdą pločio. Studijai dekoravimo projektus ir modelius parengus ir Vatikano Paviljono Centriniam Komitetui priėmus prasidėjo dekoravimo darbų išpildymas.

Bemaž lygagrečiai su išorinės architektūros dekoravimo darbais, du architektai pradėjo parengti

projektus paviljono vidaus eksponavimui. Vienas iš architektų (Luders), kuris tvarkė paviljono vidaus dekoravimą, kreipėsi į Jonyno studiją prašydamas, kad apsiimtų atlikti paviljono vidaus dekoravimą dar keletą darbų. Būdami labai užimti, šiuos darbus vykdyti rekomendavo skulp. V. Kašubą. Kaip žinoma V. Kašuba prie Vatikano Paviljono vidaus dekoravimo prisidėjo su 3 teksto paneliais ir Sv. Jono bareljefine skulptūra 9 pėdų aukščio.

Į pabaigą dar buvo užsakyta suprojektuoti ir atlikti Vatikano paviljono koplyčiai altorių ir monstraciją.

Lietuviai tarptautiniuose festivaliuose

L.B. Los Angeles Jaunimo Tautinių Šokių Ansamblys, vadovaujamas O. Razutienės, šį pavasarį tikrai turėjo vėšią rugpjūtį.

Grįžęs iš Chicagos po lietuvių tautinių šokių šventės, per trumpą laiką išaugęs į stebėtinai didelį ir palyginamai aukšto lygio vienetą, Ansamblys, be dažnų pasirodymų savųjų tarpe, šįmet ypač gražiai užsirekomendavo svetimųjų tarpe.

Kovo 7 d. Ansamblys dalyvavo Pietų Kalifornijos Universiteto suruoštamame Tautų Dienos Festivalyje su trim tautiniais šokiais, Mergaičių grakštus, berniukų santūrus mikita ir dinamiškas mišrusis malūno šokis pagaunančiai žavėjo akademinę publiką ir jos svečius. Iš žiūrovų laikysenos galima spręsti, jog šie mūsų trys tautiniai šokiai juos greičiausiai nudangino į jų pačių gražią, romantiką, praeitį.

Po šio puikaus pasirodymo Los Angeles, Ansamblys kovo 22 d. padarė išvyką į Ojai, Calif. Šiame provincijos miestelio metiname tautinių šokių festivalyje mūsų šauni grupė turėjo nemažesnę pasisekimą. Būdinga, kad šventės rengėjai iš anksto pasistatė mūsų Ansambliui sumokėti kelionės išlaidas. Matyt, ir tolimoji provincija pajuto lietuvių šokėjų vertę.

Bet didžiausias ir pats reikšmingiausias Ansamblio šių metų pasirodymas, kaip pati jo vadovė O. Razutienė pastebėjo, buvo balandžio 4 d. Tarptautiniame šokių festivalyje didžioje Filharmonijos Auditorijoje Los Angeles.

Iš tikrųjų, šį kartą Ansamblys pasirodė visoje savo aukštumoje. Virš dviem tūkstančiam rinktinių žiūrovų stebint, sceną jaukiai užplūdo mūsų grakštus jaunimas. Jis čia pat buvo sutiktas su malonia ir jaudinančia staigmena: pristatant Ansamblių ir paminėjus Lietuvą, amerikiečių orkestras užtraukė Lietuvos himną, kurį imponuojančiai giedojo angliškai amerikiečių choras. Iškilmingą ir jaudinančią pradžią sekė vienas po kito atskirai puikiai išpildyti mergaičių ir berniukų šokiai. Jais žiūrovai buvo labai maloniai nuteikti, tarytum įvesdinti į mūsų tautos romantikos prieangį. Tačiau didysis malūnas, kurį šoko su nepaprastu užsidegimu 11 porų rinktinių Ansamblio šokėjų, tiesiog užkaria-

Lietuvos atstovo J. Kajecko žodis minėjime

Džiugiau būtų buvę šiemet dalyvauti dar tebegyvo Prezidento Smetonos 90 metų amžiaus sukakties minėjime. Deja, likimas lėmė kitaip. Garbė šiandieną dalyvauti bent jo 20-ties metų mirties sukakties minėjime šiame mieste, kur Prezidentas tremtinys pirmiausiai įkėlė koją į bičiuliškas Lietuvai ir mūsų išveivėjai J.A. Valstijai.

Lotynų patarlė sako, kad nežina savos istorijos visada palieka vaikai. Aš drįsčiau pridurti, kad nepagerbia savo valstybės ir tautai nusipelnusių didžiųjų vyrų, irgi, visad palieka vaikai. Kad Vėlionis Lietuvą ir savąją tautą mylėjo karštai ir ilgai, nuo savo gyvenimo ryto iki jo saulėleidžio ir nešė jai "aukos gėlių", tai, manau, niekas nepaneigs. Nebuvo ir nėra žemėje eksponuoto asmens, kuris nebūtų pakritikaujamas. Ir Lincolnas to neišvengė. Tad, neieškodime žemėje tobulybės, nes jos čia nėra.

Po šios įžangos drįstu patiekti žiupsnelį atsiminimų apie gar-

bingąjį Vėlionį. Kai man tekdavo pavaduoti Protokolo šefą palydint valstybių ministerius Valstybės Prezidentui kredencialus įteikti, aš gėrėdavausi Vėlionies laikysena ir jo vedama konversacija su naujaisiais atstovais. Erudicija, išmintis ir kartu kuklumas bei paprastumas būdavo tų progų žymė.

Kai kartą lydėjau anglų delegaciją pas vasarąjį Palangoje Vėlionį, anglai neslėpė nuo manęs savo susižavėjimo jo išmintimi, paprastumu, natūralumu. Tomis būdo ypatybėmis jis jiems buvo artimas.

Kai Lietuvą užgriuvo didžioji nelaimė ir jos pasekoje Prezidento laivas priartėjo prie šių krantų, jis laikraštininkams pristatė kaip tautos tarnas. Tokiu būdu ir stengėsi būti.

Washingtono dažnai tekdavo su Vėlioniu pasivaikščioti ir kalbėtis. Jis mėgo dalintis mintimis. Pokalbių su žmonėmis pasekoje jis formavosi nuomonė vienu ar kitu klausimu.

Didingas buvo įspūdis, kada, į lydint per Potomaką aplankyti JAV Nežinomo Karivio kapo, pasigirdo patrankų salutas Lietuvos Valstybės Galvos garbei. Malonu buvo patirti, kad jis buvo šauniai prezidento Rooseveltto priimtas ir pagerbtas. Malonu buvo, kad jis to meto Marylando gubernatoriaus, Herbert O'Connor, buvo pagerbtas Annapolyje, Lietuvos ažuolo pavėsyje. Džiugu buvo dalyvauti jo pagerbtuvių banketuose Baltimorėje ir Washingtono.

Garbė buvo jį palydėti su vizitu pas Pensilvanijos gubernatorių, p. Martin, Harrisburge. Malonu buvo iš ten palydėti į kan. J.B. Končiaus parapijos sukaitytį, Mt. Carmel, Pa. ir iš ten atgal į Washingtoną.

Lindniausia ir skaudžiausia buvo p. Prezidentą su Ponja stebėti Washingtono stotyje juos įlydint į Pittsburghą, pakeliui pas pp. Bačičnus. Prezidentas jautė, kad tuo metu jo vieta ne Michigane, bet Washingtono. Kai vyko iš Mt. Carmel į Washingtoną, jis teiravosi apie galimybes apsigyventi sostinėje. Aš parėmiau jo siekimą. Surošiam jam

pasimatymą su buvusiu Latvijos atstovu Lietuvoje, ministru Ekiu, tikslu susiorientuoti dėl materialių Washingtono apsigyvenimo sąlygų. Tuo metu jo sūnui Julijui pavyko gauti darbas Clevelande, Prezidentas laikė perdėliu liuksu gyventi dviem namais: viena šeimos daliai Clevelande, o kita Washingtono. Teko atsakyti minties keltis į sostinę. Bet ir Clevelande gyvenimas, jis talkininkavo vėlioniai žadeiškui ir kitiems Lietuvos reikalais. Jis važinėjo visur, kur buvo kviečiamas.

Kada raudonasis maras priartėjo prie Lietuvos vartų, Prezidentas ją apleido. Daugelis, kurie jo žygių kritikavo, vėliau patys pasekė jo pavyzdžiu. Jie suprato, kad Prezidento pigus žuvinimas naudingas tik Maskvai, bet ne Lietuvai. Dargi dabar daugelis gyvenančių Lietuvoje ją apleistų, jei galėtų. Vos pereitą mėnesį vienas aukštas pareigūnas reikė man apgailestavimą, kad kiti Pabaltijo prezidentai panašiai kaip msiškis nepasielgė. Išties, daugelis taurių lietuvių žuvo pervėlai supratę komunizmą.

Geriausias būdas pagerbti mūsų garbingąjį Vėlionį, tai tikėjimas ir darbas. Nuo jaunųjų jį tikėjo, kad tautai "skaudūs pančiai nukris ir (jos) vaikams užtekės nusiblaivęs dangus". Nes, "kaip begyvent ir kentėt be vilties?" Jam, kaip vėlioniai Kennedy, terūpėjo klausimas: "What can I do for my country?"

Nepulkime dvasia, jei Lietuvos išlaisvinimas užsistėsia. Pirmiausia atlikime savo pareigą gyvenamam momentui. Kiti atliks savąją ateityje. "Redde quod debes" iškaltą ant Lietuvos Nežinomo Karivio paminklo. Tai vykdydami praktikoje geriausiai pagerbsime ne tik Vėlionį Smetoną, bet ir jo pirmtakūnus: Valančių, Basanavičių, Kudirką ir kitus. Tik neuilstamai dirbdami tegalime tikėtis, kad mūsų, o ne tironų, bus išauštantys metai.

SKAITYK IR PLATINK
DIRVĄ

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsite maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiugins kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu. Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišku sunkių grynų vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo.

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu muitu. Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausiu lietuvių įmone Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų. Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada.

Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

Dail. V. K. Jonyno sukurto Vatikano paviljono frontinio įėjimo skulptūros fragmentas 6 pėdų pločio ir 12 pėdų aukščio. Vyt. Maželio nuotrauka.

KLAIPĖDOS BURIAVIMO LAIKUS PRISIMINUS

Lietuviai iš seno jūrai jautė nepaprastą sentimentą, ką mes matome iš padavimų, pasakų, o ypačiai iš dainų ir poezijos knirinių, kur jūra ir marios jautriai apdainuojamos su ypatinga meile.

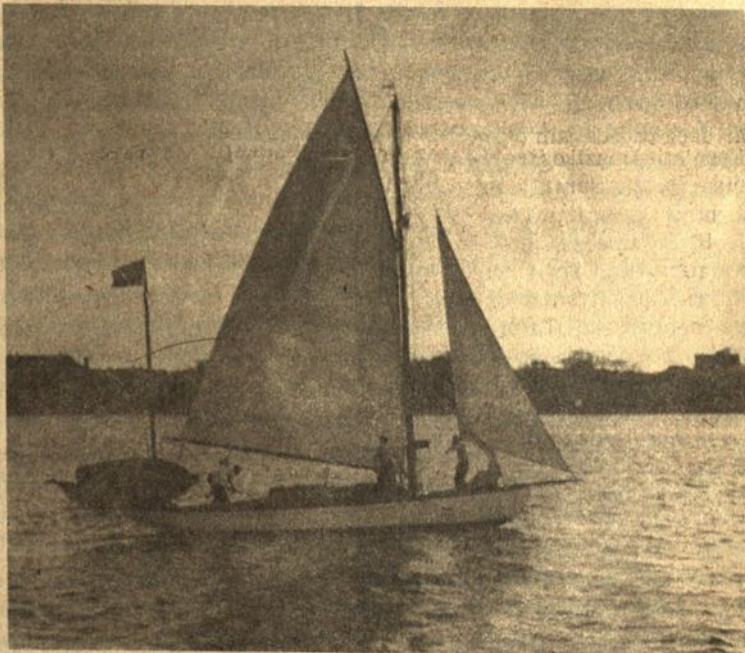
Neatsižvelgiant į tai, Lietuvos iki nepriklausomybės laikų negalima būtų pavadinti jūrininkystės bei jūreivių kraštu. Iki Klaipėdos Krašto prijungimo Lietuvai neturėjo tam ir reikalingų sąlygų, nes priėdama prie Baltijos jūros vien siauru ruožu, būtent nuo Šventosios žiočių iki Besočių (Nimmersat), neturėjo tame ruože net tinkamo žvejų uosto. Klaipėdą su pajūriu ir uostu atgavus, atsirado būtinų naujų uždavinių, darbų ir pareigų. Šalia ten egzistavusių vokiečių politinių, kultūrinių bei ekonominių organizacijų, buvo gyvas reikalas turėti savas tolygias organizacijas. Nemažesnis reikalas buvo turėti ir savas sportines organizacijas.

Klaipėdos Krašto vandenys, Baltijos jūra, Kuršių marės su Nemuno ir Dangės žiotimis sudaro patogias sąlygas laivininkystei ir ypatingai vandens sportui.

Vokiečių vandens sporto organizacija "Memeler Segelverein" buvo išgarsėjusi ne vien Vokietijoje, bet ir Pabaltijo kraštuose. Mums į Klaipėdą atėjus, ši sporto organizacija atšventė 50 metų

Prov. K. MAŽONAS

veiklos sukaktį. Jų klubo spintos mirgėjo dovanomis, kurias klubui laimėjo pasižymėjusios įvairiose regatose jachtos "Skaugart" ir "Seeteufel". Tuo metu mes buriavimo sporto srityje neturėjome nei įrankių, nei lėšų, nei prityrusių šioje sporto srityje žmonių.

Jachta "Gulbė" pasirodė iš Klaipėdos uosto kelionei į Angliją 1933 m. gegužės 31 d. Tolumoje matyti Smiltynės krantas.

Laivams "Jūratei" ir "Kastyčiui" nuskendus, nebeturėjome nei vieno prekinių laivo. O ir jūrininkų, be keletos senesnės kartos tarnavusių uosto valdyboje ir keletos tik neseniai baigusių Suomijos laivininkystės mokyklą, daugiau nebuvo. Buvo svarbu suinteresuoti lietuvišką jaunimą jūra ir jūrininkyste, kas lengviausia atsiekia propaguojant vandens

pino prikabinimas, įsigijau vieną iš vokiečių jachtklubo gražių jachtų, kurią pagrindinai pertvarkius, pavadinau "Gulbė".

Pirmąjį buriavimo ir navigacijos kursą sudarė vos keturi asmenys: be manęs, Lietuvos Banko tarnautojas Domas Jurkus, uosto tarnautojai Bernardas Buntinas ir Albertas Patas. Dėstyti sutiko uosto vyresnysis locas latvis kapitonas Sprics. 1931 metų vasaros pradžioje uosto valdybos sudarytoji komisija iš kap. L. Stulpino, kap. Andžijausko ir kūrų dėstytojo kap. Sprics mus išgzzaminavo, o vėliau, mums reikalingą praktiką atlikus, buvo išduoti jachtos vado liudijimai, kurie teikė mums teisę vadovauti jūrų jachtoms iki dešimties reg. tonų. Mūsų buriavimo teorijos ir praktikos trūkumai buvo apščiui papildomi mūsų ryžtu ir entuziazmu. Kadangi dar neturėjome tinkamo regatos pasisruošimo, mūsų pirmasis tikslas buvo užmegsti sportinius ryšius su kitų valstybių jachtklubais ir parodyti mūsų trispalvę lietuviškos jachtos stiebe.

Keletai dienų praėjus po egzaminų, sudarę įgulą iš dviejų žemaičių, dviejų aukštaičių ir dviejų mažlietuvų, leidomės, buriuotojų žargonu tariant, į aukštąją jūrą šiaurės link. Be ypatingų nuotykių pasiekėme Kuraasare (Ezelio salą), kur visai nutilęs vėjas mus čia sulaukė virš paros. Užtat Taliną pasiekėme audrai ir perkūnijai siaučiant gero kaimi sušlapę, tuo atlikę pirmąjį jūros krikštą.

Kaip kaimynai latviai ir estai, taip ir suomiai turėdavo po du reprezentacinius jachtklubus: senieji, aristokratiškieji, įsteigti Rygoje ir Taline Pabaltijo vokiečių ir Helsinkyje švedų, gi naujieji latvių ir estų įsteigti po pirmojo pasaulinio karo nepriklausomoms valstybėms atsikūrus. Visur buvome maloniai sutinkami ir vaišinami, bet visada pas šiuos tautinius, demokratiškesnius, klubus jausdavomės daug geriau ir maloniau, nes daugiau buvo jaučiama atvirumo ir nuoširdumo.

Iš Talino, vis dar neramiai jūrai siaučiant, praburiavę Suomienliną (Sveagorg), pasiekėme Helsinkį. Malonu prisiminti Helsinkio suomių nuoširdų ir vaišingą jachtklubą, o taip pat ir mus globojusius Marganavičienę, kurios šeima jau iš seno buvo apsigyvenusi Suomijoje, ir kiek surusėjusį inž. Nelskį. Jie mus supažindino su gražiąja Suomijos sostine ir žavingomis jos apylinkėmis. Inž. Nelski vėliau keliais atvejais lankėsi pas mane Klaipėdoje, bet jau su atsuominta pavarde Nelskyla. Malonių įspūdžių kupinį grįžome pro gražiuosius Suomijos salynus. Latvijos pakrantėse ties Ventspils mus ištiko stipri audra. Kiek apdžiuvę latvių Ventspils uoste leidomės Klaipėdos link, stabtelėję Pavėluoste, nedidelio upelio žiotyse.

Šio buriavimo atsiektais rezultatais padiršinti, daugiau įsigilę patirties buriavime ir navigaci-

joj, daugiau savimi pasitikėdami 1932 metais išburiavome vakarų link. Šios kelionės tikslas buvo Kopenhaga ir Goeteborgas. Ten rezidavę Lietuvos generaliniai konsulai apie mūsų atvykimą iš anksto buvo informuoti, todėl atvykę Kopenhagą buvome mūsų generalinio konsulo nevien globojami, bet ir jo svečiai. Praleidę keletą labai malonių dienų gražioj Danijos sostinėj, išburiavome per Eresundą į Kategatą, ir pro Anholto salą į Goeteborgą. Kaip reprezentacijos, taip ir buriavimo atžvilgiu šis žygis buvo gerai pasisekęs. Šito buriavimo sezono pasekoj užsimezgė artimesnė gimnystė tarp Lietuvos ir Švedijos, būtent prasidėjusi pažintis, išbujojusi į romaną ir užsibaigusi vestuvėmis tarp vieno "Gulbės" buriuotojo ir Lietuvos garbės konsulo Goeteborge dukters gražuolės Britos.

jos Karališkojo Jachtklubo komandorius visada būna sosto įpėdinis, Walljos princas. Po trumpos sveikinimo prkalbos ir mūsų padėkos pareiškimo buvo išgerti šampano tostai už jūrų mūsų klubus. Pagal šio klubo tradicijas, per visą "Gulbės" viešnagės Anglijoje laikotarpį, buvom šio klubo nariais su visomis teisėmis naudotis klubo patalpomis. Sekančią dieną buvome šito klubo sekretoriaus revizituoti mūsų jachtoje, Ponų Sidzikauskų buvome kviešti pasiuntinybės pietų, kuriuose dalyvavo ir ministris D. Zaunius, tuo metu buvęs Londone, atstovaudamas Lietuvą ten vykusiaj tarptautinėj ekonominėj konferencijoj.

Atsilankė jachtoje ir Londono lietuviškas jaunimas, nors ir silpnai lietuviškai bekalbės, bet vis dar turėjęs nemažą sentimentų

Vienos kelionės metu Kuršių marėmis į Nidą... Iš viršaus žemyn: M. Deckys, proviz. K. Mažonas, G. Buntinienė, L. Mažonienė, inž. B. Buntinas, P. Končius ir K. Mažonas, Jr.

Daug trintso buvo padėta ir daug išlaidų padaryta tinkamai pasiruošti trečiam, idomiausiam reprezentaciniam 1933 metų reisui, kuris užtruko ištisas 34 dienas, tame skaičiuje virš 19 parų atvirą jūrą. Buriavimo maršrutas buvo numatytas Vokietijos vandenimis ir kanalu Anglijoje, iš ten Norvegijon ir skersai per Švediją atgal į Baltijos jūrą.

Gegužės 31 popietėj susirinko nemažas būrys klaipėdiečių, artimų bičiulių, jų tarpe ir Krašto gubernatorių V. Gyls su ponu, palinkėti mums laimingos kelionės ir gero vėjo. Uosto laivų sirenom palydint "Gulbė", išėjusi pro uosto molus, pro Borgholmo salos pietinį ragą pasuko Kylio įlankos link. Buriavimas iki Kylio užtruko dvi paras, nežinrint, kad vienos paros bėgyje "Gulbė" pasiekė greičio rekordą, nes vėjo stiprumas ir jo kryptis buvo nepaprastai palanki. Sekminių švenčių dieną praleidome Kilyje, o vėly vakarą Holtenu šliužas perkėlė mus į Kylio kanalą. Užtrukome visą dieną, kol pasiekėme kitame kanalo gale Brunsbuttelkoog šliužą, kad persikėlus į Elbės upę. Dar nakties metu praplaukėme Cuxhaveną ir saulei tekant Helgolandą.

Geram orui esant buriavimas Olandijos, dalinai Belgijos vandenimis iki Temzės žiočių sunkumų nesudarė. Čia mūsų monotoniškas valandas pažvairino nardai ir žaidžią apie jachtą delfinai, tai vėl iš kažkur atvirą jūrą atsiradęs labai pavargęs žvirblis, ant selingo tupėdamas, nukeliajęs su mumis iki Anglijos. Burių ir Temzės papildžio nešami pasiekėme Londoną ir greit atsidūrėme prie Tower Bridge, bet nesuradę čia tinkamos vietos sustoti, grįžome į Greenwich, kur prie Navy College nuleidome inkarą.

Lietuvos pasiuntinybės ir Karališkojo Jachtklubo sutartu laiku pasiuntinybės tarėjas, didelis Lietuvos bičiulis, pulkiai lietuviškai kalbės anglas E. J. Harison pristatė mus klubo komandoriui lordui Malborough, Angli-

tą savo tėvų žemei, neslėpęs savo pasididžiavimo savaisiais tautiečiais.

Po keturių Londone praleistų dienų, apsirūpinę maistu ir reikalinga medžiaga, leidomės išilgai šiaurės jūros Norvegijos link. Ši kelionė paliko žymenį prisiminimą, nes paprastai neramiam Skagerake arti Norvegijos krantų mus ištiko stipriausia iš mūsų išgyventų audrų. Be mažesnių jachtos apgadintųjų buvo plaužtas boomas ir pavojingai apgadintas vairas. Arti dviejų parų nemiegojusiems, šlapiems ir pusalkaniems teko grumtis su audra, nepalankia srove ir laikytis galimai aukščiau atvirą jūrą, kad aukštos bangos neišmestų jachtos į aukštą uoluotą Norvegijos krantą. Audrai nurimus, buvome atlygtinai nepamirštamai gražiais pavasario vaizdais fjorduose, kuriais plaukdami pasiekėme Oslo.

Lietuvos garbės konsului tarpininkaujant, atsilankėme Norvegijos reprezentaciniame jachtklube, kuris tuo metu buvo pačiame darbo įkaršty, nes vadovavo tarptautinei regatai, tuo metu vykusiai Norvegijoje. Buvome pakviesti pasižiūrėti regatos, bet deja, vykti negalėjome, nes "Gulbė" buvo reikalinga skubaus remonto. Buvome bet gi atlygtinai ne mažesniu spektakliu stebėdami, kaip Oslo gyventojai švenčia Jonines. Visas fjordas žėrėjo ir mirgėjo daugybe iliuminuotų laivų, laivelų, jachtų ir valčių, o dangus žėrėjo įvairiaspalviais fejerverkais; gi dar aukščiau skraidė iliuminuoti hidroplaniai.

Iš Oslo, naujų draugų išlydėti, plaukėme Kategatą pietų link į mums jau gerai pažįstamą Goeteborgą. Čia mūsų laukė konsulo Erlandsono šeima. Atvykę konsulatą, radome belaukiančius vietinių laikraščių korespondentus, kurie čia buvo atvykę, manau, ne be konsulo žinios. Jie gražiai mus Švedijoje išgarsino, kai kur net perdėtai komplimentuodami vikingais. Buriuojant per Švediją, kur tik "Gulbė" sustoda-

(Nukelta į 6 psl.)

Jachtos "Gulbė" savininkas provizorius K. Mažonas su inž. B. Buntinu, dabar gyvenančiu Kanadoje, 1933 m. kelionėje į Angliją prie Danijos krantų tikrina jūrlapyje švyturius...

Baltos burės plazda...

(Atkelta iš 5 psl.)

vo, jos vardas, maršrutas ir net įgulos sudėtis jau buvo žinoma. Ilgai Goeteborge negaišdami, išvykome į Gota kanalą, išvedusį mus skersai Švedijos į Baltijos jūrą. Buriuojant upėmis, ežerais ir kanalais pro lygumas, miškus ir kalnus, keliantis ir leidžiantis šliužais -- pergyvenome savo maloniausią iš visų buriavimo laikotarpių.

Gota aely upę pasiekėme Trollhattan krioklį ir to paties pavadinimo elektros jėgainę, bent tuo metu didžiausią visoje Europoje. Jėgainėje atsilankius, buidintis inžinierius maloniai mus apvedžiojo, suteikdamas nepaprastai domių žinių ir davinių.

Pasiekus Vaenersborg miestą, Vaenern ežerų teko praburiuoti kuo ne visą parą, kol pasiekėme rytiniame ežero krante Sjöertorpe šliužus. Čia perkelti į kanalą, jungiantį Vaenern ir Vaeterne ežerus, nuo Karlsbergo Motala kanalu pasiekėme Roxen ežerą. Reginys iš Motala kanalo į žemiau gulintį Roxen ežerą yra nepaprastai gražus, o nusileisti ežerą, teko panaudoti net 9 šliužus. Praburiavus Roxen, teko dar kanalais praplaukti pro Lovstad ir Mem vasarotojų mėgiamas vietoves ir per paskutinįjį Gota kanalo sistemos Soederkoeping šliužą išplaukėme į savąją Baltijos jūrą.

Skersai Švediją perburiuojant 360 mylių ilgumo kanalais, 58-niais šliužais buvome iškelti iki 289 pėdų aukščiausioj vietoj ir vėl nusileisti iki Baltijos jūros lygio. Pakelėm į Klaipėdą dar keliomis valandom užsukome į Visby, kurį švedai vadina rožių miestu, Gotlando saloj.

Klaipėdon sugrįžome kiek pavargę, saulės nudeginti, bet su stiprėję ir patenkinti sėkmingai atliktu buriavimu. Šitas mūsų žygis pakėlė ne vien mūsų klubo prestižą, bet ir bendrai lietuvių, nes panašaus žygio ir vokiečių garsusis Segelverein'o klubas nebuvo įvykęs. Ši kelionė buvo plačiau paminėta spaudoje.

Tolimojo buriavimo kelionėms vietiniams, skeptiškai lietuvių atžvilgiu nusistatčiusiems, vokiečiams buvo vaizdžiai įrodyta, kad ir lietuviuose esama jūrininko sielos, ryžtumo ir sugebėjimo. Nuo to laiko lietuvių jachtklubas buvo pilnai vokiečių respektuojamas. Šitos pradinės mūsų pastangos davė aktingą steigties naujoms vandens sporto organizacijoms, o taip pat patraukė privačius asmenis jungtis į šį sportą įsigyjant nuosavas jachtas.

1937 metais Klaipėdoje su-ruoštoje tarptautinėje regatoje jau dalyvavo nemaža lietuviškų vandens sporto organizacijų ir privačių jachtų.

Buriavimo sporto išpopuliarinimui jaunimo tarpe, remiantis "Gulbės" logo užrašais ir dar naujais prisiminimais, buvo jau baigiamas ruošti iliustruotas matytų jūros vaizdų ir charakteringusių buriavimo metu pergyventų epizodų leidinys, bet Klaipėdos kraštą užėmus vokiečiams, šis darbas, paliktas su kitais daiktais, bus, be abejo, jau dingęs.

Nors jau virš trisdešimties metų praėjo nuo anų atmintinių buriavimo laikų, bet ir dabar

KALBOS KERTELĖ

STEPAS VYKINTAS

RUBEŽIUS AR SIENA, RIBA?

Domas Velička "Lietuvių literatūros" II dalyje yra įdėjęs P. Rusecko "Knygnešio" ištrauką "Žuvusi knygnešio šeima". Ten be kitko vaizduojama: "Jie gyveno arti rubežiaus, todėl Bėgulienė dažnai nešdavo į Prūsų parduoti kiaušinių, sviesto, vaisių ar kitką. Pardavusi savo prekes, prisipirkdavo knygų ir, jomis apsiukaišiusi, grįždavo per rubežių atvirai." (Žr. D. Velička, "Lietuvių literatūra" II dal., 372 psl.).

E. Frenkelis nurodo tokią rubežiaus etimologiją: rubežius, -is, -ias vok. Grenze, Gehege iš gudų rubež (Bruckner FW 128, Skardžius Lw 192, Būga KS 20), rus. rubež. Iš šio žodžio yra dariniai: rubež(in)ikas - sienos saugotojas, policininkas, rubežiuoti vok. abgrenzen, mit Grenzzeichen versehen. Šis gudų, rusų žodis ir į latvių kalbą yra įsruvęs: rubezis, ruobezis, ruobeža.

Taigi rubežius yra slavų kalbos žodis ir mūsų kalboje nevartotinas. Vietoje jo kalbininkai siūlo vartoti sieną, ribą. Pv. Valstybės sienos (ne rubežiai) yra saugomos. Eik sieną, nebrisk per javus. Gyventi kinų siena apsitvėrus -- atsiskirti nuo kitų (Žr. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, Vilnius, 1954 m., 715 psl.). Arba riba, kuri reiškia erdvės ar laiko skiriamąją sieną. Pv. Šalies, krašto ribos.

Net Ch. Lemcheno "Trumpas mokyklinis rusų-lietuvių kalbų žodynas" lietuvių rubežius: rubež -- 1. siena, riba, 2. kar. linija, ruožas. rubit, rubiliu, rugis.

su malonumu prisimenu bičiulius buriuotojus, su kuriais teko išgyventi tiek daug nepamirštamų valandų, ar tai stubuojant Baltijos ir Šiaurės jūrų bangomis, buriuojant ramiose Kuršių maršė, ar gėrintis Norvegijos fjordais bei Suomijos ir Švedijos įlankomis ir kanalais.

Šiandien su pasigėrėjimu matome, kaip meilė jūrai ir vandens sportui giliai įsmigo į lietuviško jaunimo širdis, taip akivaizdžiai reiškiantis per mūsų jūros skautus. Tenka tik palinkėti, kad ta meilės kibirkštis jūrai, įžiebta Lietuvoj, nebeužgestų ir išsiivijoje.

biš, eig (medžius) kirsti, mal- kas skaldyti, mėsa, kopūstus ka- poti. Iš šio veiksmažodžio ir rublis, kuris, kaip metalinis pi- nigas, būdavo atkertamas.

Ypač skaitymų knygose ven- kime tokių slavizmų, kurie ter- šia mūsų kalbą. Šiuo atveju D. Velička galėjo vadovėlio gale, žodynėlyje, paaiškinti, kad ru- bežius yra slavizmas.

SKUOTI AR SKOBTI?

Poetas Henrikas Nagys š. m. vasario mėn. "Margutyje", vie- name eilėraštyje, taip vaizduo- ja: "Žaibo išdegtam ažuole ap- sigyvenom su broliu: skaitom žvaigždes, medžiojam, skuo- biam iš medžio kamieno luotą. Dėliojame saulėj velnio pirš- tus..." ("Dienoraštis", Ibid. 7 psl.).

Nei "Lietuvių kalbos vadovas", nei "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas", nei kuris kitas mūsų kalbos žodynas nežino veiksma- žodžio skuoti. "Dabartinės lie- tuvių kalbos žodynas" 733 psl. patiekia 1. skobti, -sta, -o negardžiai rūgti: alus skobta, suskobęs (irūges savo rūgtimi). Nuskobo alus (nustilbo), 2. skob- ti, -ia, -ė 1. drožti, skaptuo- ti: geldas, šaukštus skobia, 2. skinti, rėkšti: skobia obuolius. Nuskobė rožės žiedą. Nusisko- bė obuolį paragauti.

Aišku, kad H. Nagys eilėraš- tyje pavartojo antrojo veiksma- žodžio prasmę: drožiam, skap- tuojam iš medžio kamieno luotą... Šiuo atveju tenka ir rašy- ti skobti, skobia, skobė, o ne skuoti, skuobiam. Gal tarmiš- kai kai kas taip ir sako, bet tarminės rašybos mes bendri- nėje kalboje negalime pateisin- ti.

KAS YRA NUOKANA?

Beskaitydamas Keats poeziją, radau žodį hemlock, kurį J. Ber- žinskis ir V. Minkūno "Angliškai- lietuviškas-vokiškas žodynas" taip aiškina: (bot) garlė, nuoka- na, maudas, mauda, Kanados eg- lė. Šie botanikos žodžiai ne vi- siems lietuviams yra žinomi. Bandžiau jų ieškoti lietuvių kal- bos žodynuose ir beveik nieko neradau. "Lietuvių kalbos vado- vas" težino garlė, kurią taip miglotai aiškina: garlė (2) vais- tinis augalas (cicuta virosa). Koks vaistinis augalas, kaip jis atrodo, nesuprasi. "Lietuvių En- ciklopedija" apie garlė nieko ne-

Grupė svečių su aktorais po A. Kairio "Diagnozės" premjeros Los Angeles mieste. Vaidino Dra- mos Sambūrio aktoriai, režisuoja J. Kaributis. Į premjerą iš Chicago buvo atvykęs veikalo auto- rius A. Kairys, kuris stovi antrojo eilės trečias iš dešinės.

L. Kancausko nuotrauka

rašo. Tik apie nuokaną joje taip parašyta: "Nuokana (cicuta) skė- tinių (Umbelliferae) šeimos žo- linis augalas. Išauga iki 120 cm, aukščio. Lapai triskart plunks- niški. Žiedai balti. Šakniastiebis storas pertvarstytu tuštymu. Lietuvoj auga nuokana nuodingo- ji (c. virosa), stovinčio van- dens pakraščiais, grioviuose ir šiaip šlapiose augavietėse. Nuoka- na yra labai nuodinga, varto- jama vaistams. (Žr. LE. XX tm. 486 psl.). Vokiškai Schier- ling.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

MUZIKOS ŽINIOS, 2 nr. (169) Leidžia A.L.R.K. Vargonininkų S-ga. Redaktorius J. Kreivėnas (1602 So. 48 Ct. Cicero 50, Ill.) Žurnalo priede gaidos Br. Bud- ritno Rugiagėlėms ir Christus Vincit, kun. L.A. Budrecko, M.M. Žurnalas išeina kas 3 mėn. Me- tinė pren. 2 dol., atskiras nr. 80 centų.

SLA RAGINA ORGANIZUOTIS

Susivienijimo Lietuvių Ameri- koje Pildomoji Taryba, sveikin- dama 6-tąjį apskritį už susido- mėjimą mūsų jaunimu ir suruoši- mą Jaunuolių Talentų Kontesto, linkėjo geriausio pasisėkimo dau- giu visiems rūpintis lietuviško jaunimo organizavimo reikalu. Ta proga buvo prisiminta ir SLA svarbesnieji darbai, kurie buvo atlikti šios orgaizacijos praei- tyje ir koki jos laukia ateityje.

SLA yra lietuvių patriotinė or- ganizacija, įkurta 1886 m., išau- gusi į didžiausią ir stipriausią fraternalę organizaciją, kurios tikslas yra apjungti lietuvių, bendromis pajėgomis dirbti kul- tūrinius darbus lietuvių bei išei- vijojie išlaikyti ir plėsti. Šiems reikalams yra jau išleista dau- giu pusės milijono dolerių. Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) ir Bendras Amerikos Lietuvių Fondas (Balfas) įsikūrimui yra gavę stambias pinigų sumas. Ir dabar, SLA be pertraukos pa- remia Lietuvos laisvinimą bei šelpimą savo brolių ir seserų, patekusių į vargą, be skirtumo pažįdų ar įsitikimų.

Organizacija teikia stipendi- jas pasiryžusiems studentams užbaigti aukštąjį mokslą ir šelpia savo narius, atsidariusius var- gingoje padėtyje; teikia visoke- rtopą gyvybės apdraudą iki 10,000 dolerių asmeniui, teikia akciden- talę ir sušelpia ligoję esančius.

SLA finansai yra labai stip- rūs ir kiekvienam nariui užtik- rina apdraudą visoje pilnumo- je. Todėl kiekvieno lietuvių pa- reiga su visa šeima įsirašyti ir stoti į šios garbingos organiza- cijos gretas.

P.P. Dargis, SLA Pild. Tary- bos prezidentas, sveikino Jau- nuolių Kontestą ir pareiškė pa- dėką tėvams ir visiems prie šio darbo prisidėjusiems!

Chicago ir apylinkės turi daug kuopų. Tačiau jos visos atskirai tokio organizuoto bendro darbo atlikti negalėtų. Tai galima pada- ryti tik sujungtomis jėgomis, kaip šį kartą buvo padaryta.

Reikia įtraukti į darbą naujų ir stiprių pajėgų, kurių šiame mie- ste yra apskiai. Reikia tuojau su- rengti bendrą visų SLA kuopų pikiniką, plačiai paskleisti šū- kį -- būti šios organizacijos na- riu ir aktingai įsijungti į lietuviš- ką darbą. Jau iš anksto planuoti kitų metų jaunimo contestą dar platesniu mastu ir pasisekimu. Reikia stengtis įjungti į apskritį visas likusias kuopas ir pa- jėgas bendram ir dideliui dar- bui.

A. Gintneris

Scena iš Los Angeles Dramos Sambūrio balandžio 25 d. pastatytos A. Kairio "Diagnozės". Režisavo J. Kaributas.

L. Kancausko nuotrauka.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus bižnio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams.

Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PProspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadeniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Depart- ment of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom kartus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą do- lerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite at- siųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto per- siuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Vlrinia 7-7747

John J. Kazanaukas, Pres.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Motinos dienos proga**
Naujosios parapijos berniukų choras, vadovaujamas vargonininkės R. Brazaitienės, giedos 10 val. pamaldų metu. Lietuviai prašomi kuo skaitlingiausiai dalyvauti lietuviškose pamaldose.

LAISVOS VIETOS VYRAMS!

Ligoninės pagelbininkai. Nuo 7 val. ryto iki 3 val. p. p. Pamokos prasideda 1964 m. gegužės 11 d. Mes jus apmokinsime. Būtina anglų kalba žodžiu ir raštu. Suteikiamos uniformos. Pilnas draudimas. Kreiptis asmeniškai, o dėl informacijų galima teirautis telefonu.

DOCTORS HOSPITAL

12345 CEDAR RD.
SW 5-5000, Ext. 205

PARDUODAMI NAMAI

6 butų mūrinis, 6 garažai, geros pajamos, patogioje vietovėje. Turime dar 2 apartamentus. Abu gerame stovyje.

6 kamb. mūrinis, už Euclid Ave., ant kalno. Savininkas skuba parduoti.

2 šeimų, prie E. 185 gt., arti bažnyčios, mokyklos, susisiekimo ir krautvių.

Statome 3 naujus vienos šeimos namus geruose rajonuose.

Bungalow, labai gerai užlaikytas, prie Lake Shore Blvd., netoli Neff Road. 2 miegamieji apačioj, 2 viršuj, 2 automobiliams garažai, gražus sklypas. Nebrangus.

6 kambarių apleistas namas. Nebrangus, geroje vietoje.

Prie Šv. Jurgio parapijos, 2 šeimų namas, nebrangus.

Norintieji pirkti, parduoti arba išmainyti, prašomi skambinti

EAST SHORE REALTY
Jozas Mikonis — Realtor
United Multiple Listing Service

780 E. 185 St.
Tel. IV 1-6900
Res. KE 1-2190

L. Šukytė

D. Skrinskaitė

PAVASARIO KONCERTAS

1964 M. GEGUŽĖS 9 D.,
ŠEŠTADIENĮ, 7:30 VAL. VAK.

ŠV. JURGIO AUDITORIJA

Programoje:

Sopranas LILIJĄ ŠUKYTĖ.

Pianistas ANDRIUS KUPREVIČIUS.

Solistei akomponuoja DALIA SKRINSKAITĖ.

Po koncerto vaišės prie atskirų stalų ir šokiai, grojant MELODY orkestrui.

Bilietai — \$3.00, \$2.50, \$2.00 ir \$1.50 rezervojami skambinant S. Laniauskui, V. Palūnui ir V. Rociūnui.

PRAŠOME NESIVĖLINTI!

DAINAVOS JAUNIMO STOVYKLOS
GLOBOS KOMITETAS CLEVELANDE

A. Kuprevičius

PARDUODAMAS NAMAS

Prie Šv. Jurgio parapijos, į šiaurę nuo Superior Ave., 5-5, 2 šeimų. Priimamas geriausias pasiūlymas. Privalo parduoti, kad sutvarkytų palikimą.

GLOBOKAR REALTY CO.
986 E. 74
Tel. HE 1-6607
(54-56)

PARDUODAMAS NAMAS

Ranch Mentore. Naujas. 3 miegamieji, plytelėmis išklotas vonios kambarys, prijungtas garažas. Sutaupykite, atlikę vidaus patalynimus.

Kaina — \$16,200.

RELIABLE REALTY
Tel. 944-3535

IMMEDIATE OPENING!

ORDERLIES. 7 a.m. to 3 p.m. positions available. Classes start May 11, 1964. We will train you. Must be able to read and write English. Uniforms furnished. Fringe benefits. Apply in person or call for further information.

DOCTORS HOSPITAL

12345 CEDAR RD.
SW 5-5000
Ext. 205

Šventiškos nuotaikos belaukiant

Nepriklausomybės laikais, kiekvienais metais, Kaune, Rygoje ar Taline, tradiciniai susirinkdavo Pabaltijo sportininkai, jėgų išbandymui, kasmetiniai susitikimai būdavo pilni šventiškos nuotaikos. Tokią pat nuotaką jūdavo ir ja gyvendavo tūkstančiai Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų. Glaudus sportinis bendravimas prasidėjo pirmąsias nepriklausomo gyvenimo metais, Nepaisant pakitusių sąlygų, bendravimas vyko ir dabar. Bendraujama užjūrio kraštuose ir to pat siekiama prieš pavergtoje tėvynėje.

PABALTIEČIŲ SPORTINĖS FEDERACIJOS

Pokario metais į JAV ir Kanadą atvyko ir įsikūrė nemažas skaičius pabaltiečių. Pradžioje steigėsi pavieniai sporto klubai bei savo sportinės sąjungos. Vėliau nutarta jungtis federaciniais saitais. Pirmiausiai sukursta Kanadoje, 1954 m. įsteigiant Kanados Pabaltiečių Sporto Federaciją. Tais pačiais metais Kanadoje (Toronte) pradėtos rengti bendros sportinės pirmenybės. JAV pirmosios pabaltiečių pirmenybės buvo surengtos 1957 m. Clevelande. Ta pačia proga gimė ir JAV Pabaltiečių Sporto Federacija. Lietuvių sportinė organizacija apima visas JAV ir Kanadą. Latvių ir estų veikimas skiriasi. Jie turi atskiras organizacijas čia ir Kanadoje. Kadangi Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga koordinuoja visą JAV ir Kanados lietuvių sportinę veiklą, todėl ir JAV pradėtos rengti pabaltiečių pirmenybės dažnai lietuviams atstovaudavo abiejų kraštų gyventojai. Latviai ir estai kurį laiką pasitenkino išimtinai JAV gyvenančiais sportininkais. Ilgainiui padėtis ėmė panašėti ir kaimynai pradėjo į savo rinkines įtraukti Kanadoje gyvenančius savo tautiečius. Veiklai plečiantis, 1962 m. pasiekta vieninga nuomonė ir sudaryta bendra Š. Amerikos Pabaltiečių Sporto Federacija. Federacijos vadovybės priežiūroje, pabaltiečių pirmenybės pakaitomis vykdo lietuviai, latviai ir estai.

PIRMENYBINĖS PASEKMĖS

Pabaltiečių krepšinyje dominuoja lietuviai. Moterų tinklinio pergalėmis dažniausiai pasipuošia lietuvaitės. Vyrų tinklinyje aiškia persvarą turi latviai. Stalo tenise jėgos aplygės.

1957 m. pirmenybės Clevelande rengė lietuviai, tvirtai tikėdamiesi krepšinio pergalės. Deja, nepavyko. Latviai pasirodė esą pajėgesni ir mūšikius nepersunkiausiai įveikė. Pralaimėjimas buvo skaudus ir jis ryškiai atsiliepė spaudos puslapiuose. Laikraščiai mirgėjo kaltinimais bei pamokymais, nukreiptais vadovų ir krepšininkų adresu.

1958 m. revanšas pavyko. Mūsų vyrų, pasak vieno latvių stebėtojo, sužaidė pasakiškai. Pergalė pasiekta ir ateinančiais metais. Laimėjimu baigtos ir 1960 m. pirmenybės. 1958-60 m. pirmenybės buvo vykdomos Chicagoje. 1961 m. pirmenybės pirmąjį kartą buvo parinktas New Yorko miestas. Čia latviai pertraukė laimėjimų grandinę, laimėdami pirmąsias vietas vyrų ir jaunių krepšinyje. Reikia pasakyti, jog tais metais mūsų rinktinės nebuvo pilnos sudėtyse. Ši priežastis gal daugiausiai ir lėmė. 1962 m. pirmenybės neįvyko. Gi pernai Toronte vėl pasirodė pilnoje stiprybėje. Latviai ir estai vėl buvo nuginkluoti visuose krepšinio frontuose.

O KAIP ŠIEMET?

"Neduok Dieve Clevelande pralaimėti". Taip pasakė vienas susirūpinęs sporto bičiulis. Pasakui pridėjo: "Jei jau latvių ir estų neįveiksite, tai geriau apie Australiją ir nesvajokite". Dabartinis mūsų krepšinio lygis, ypatingai pasirodymas Toronte, skatina tikėtis laimėjimų. Žinoma, latviai žino mūsų gastrolinius pasirošimus ir Clevelande sutelks savo geriausias pajėgas. Lietuviams ir latviams susitikus, galimai pagrįstai laukti aukštos klasės žaidimo. Clevelande lietuvių atstovaus Toronte sudarytos rinktinės. Vyrų klasėje matysime visus tuos, kurie liepos

mėnesį paklūs tolimon Australijon.

Vyrų tinklinio varžybose tikriausiai vėl sužibės latviai. Moterų ir mergaičių tinklinyje vargu ar kaimynams pavyks atsilaukyti. Stalo tenise, atrodo, kad laimėjimus išsidalins visos trys tautybės.

APE ŽIŪROVUS

Sakoma, jog amerikiečiai virs ta žiūrovų tauta. Ir tai tikrai tiesa. Tauta skaitlingai stebi saviečių sportines varžybas, tačiau dauguma vengia aktyvesnio sporto bei mankštos. Pas mus gi atvirkščiai. Tikra bėda su žiūrovais. Artėjant gegužės 9-10 d. ir vėl opiai iškyla žiūrovų klausimas. Ar teksis šiuo kartu gerbiamaoji Clevelando visuomenė atsilaukyti? O gal bus taip, kaip pernai lietuvių sportinių žaidynių metu. Rašantysis tikro skaičiaus nebeprisimena. Jei neįklysta, tasyk buvo susirinkę 30 žmonių. Dar liūdniau buvo 1957 m. per pabaltiečių pirmenybes. O būtų gražu, kad nors šiemet clevelandiečiai (šiaip gana malonūs žmonės), įvertintų pabaltiečių bendradarbiavimą, pajustų šventišką nuotaką ir gausiai užtvindytų varžybų patalpas. Tad tebūna leista tikėtis malonaus pasimatymo.

P. Petrutis.

ŽAIDIMŲ TVARKARAŠTIS

II-jų Š. Amerikos Pabaltiečių Olimpinių Žaidimų pirmasis ratas, apimantis krepšinį, tinklinį ir stalo tenisą, rengiamas latvių, vyksta š. m. gegužės 9-10 d. Clevelande.

Šeštadienį, gegužės 9 d.
KREPŠINIS vyks Navy Park Recreation Center 7312 Clinton Ave. (prie Ridge Rd.).

10:00 AM - lietuviai-estai, jauniai.

11:15 AM - lietuviai-estai, vyrai

1:30 PM - latviai-estai, jauniai

3:00 PM - latviai-estai, vyrai

TINKLINIS vyks Estabrook Recreation Center, 4125 Fulton Rd. (tuoj už zoologijos sodo).

Bus žaidžiama lygiagrečiai dvejose aikštėse -- vienoje vyrai ir jauniai, kitoje moterys ir mergaitės.

10:00 AM - 1:00 vyrų ir moterų preliminariniai žaidimai.

1:00 PM - jaunių finalas: latviai-estai.

1:00 PM - mergaičių finalas: lietuvės-latvės.

2:30 PM - vyrų ir moterų pusfinaliai.

STALO TENISAS vyks Danny Vegg's Table Tennis Club 1907 Euclid Ave. (prie E. 19 St.).

10:00 AM - vyrų ir moterų komandinės varžybos.

11:00 AM - jaunių ir mergaičių vienetų pradžia.

1:00 PM - vyrų ir moterų vienetų pradžia.

PABALTIEČIŲ ŽAIDYNIŲ VAKARAS -- Slovėnų Salėje, 6409 St. Clair Ave.

Sekmadienį, gegužės 10 d. Sekmadienį visos krepšinio ir tinklinio varžybos vyks tik Navy Park Recreation Center, šia tvarka:

11:00 AM - moterų tinklinio finalas.

12:00 AM - vyrų tinklinio finalas.

1:30 PM - iškilingoji dalis, paradas.

2:00 PM - jaunių krepšinis: lietuviai-latviai.

3:30 PM - vyrų krepšinis: lietuviai-latviai.

Stalo teniso varžybos bus tęsiamos sekmadienį Danny Vegg's Tennis Club, nuo 10:00 AM, jei nebus užbaigtos šeštadienį.

CLEVELANDIEČIAI ŽAIDIMUOSE...

Lietuviškų spalvų reprezentuoti II-se Š. Amerikos Pabaltiečių Olimpiniuose Žaidimuose šm. m. gegužės 9-10 d. Clevelande iš Clevelando LSK Žaibo yra pakviesti šie sportininkai:

Vyrų krepšinyje -- E. Modestavičius, A. Motiejūnas ir E. Šilingas.

Jaunių krepšinyje -- L. Kedys. Moterų tinklinyje -- A. Barzdukaitė, I. Besperaitytė, R. Besperaitytė, N. Gelažytė ir D. Jurgaitytė.

Vyrų tinklinyje -- T. Lapinskas, A. Penkauskas, J. Zorska, A. Barzdukas.

Mergaičių tinklinyje -- D. Jurgaitytė ir V. Mockutė.

Moterų komandinė stalo tenise -- R. Gaidžiūnaitė.

Vyrų komand. stalo tenise -- J. Nasvytis.

Viso 16 asmenų.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

"A" ONE LAWN & GARDEN SERVICE AND SUPPLIES

TRAŠOS — SĖKLOS — ŽIEDAI — GĖLĖS

TRAŠOS — PAGRINDINIS MŪSŲ BIZNIS.

Gėlės šermentims ir vestuvėms.

Tel. 781-8111

3134 Superior Ave.

Cleveland, Ohio 44114

JURGIS SIDABRAS — savininkas.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

CLEVELANDO LIETUVIAI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, ligoninės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ, atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS

NATIONAL MUTUAL FIRE INSURANCE CO.

Z. OBELENIS

Telef. 944-6835

Life Insurance Co. Mutual Insurance Co. Home Office, Columbus, O.

Telef. 881-7741

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Agr. Ignas Andrašiūnas, Dirvos bendradarbis ir rėmėjas, novelės premijos įteikimo iškilmių metu padidino savo įnašą Vilties draugijai nauja šimtaine.

Tai idėjos žmogus, remias savąją spaudą darbu ir auka.

Kol. I. Andrašiūnui Vilties draugija ir Dirva reiškia nuoširdžią padėką.

• Stepas Vykintas, Dirvos bendradarbis Vokietijoje, sveikina novelės premijos laimėtoją Andrių Mironą ir mecenatą Simą Kachelionį.

• Kolumbijos lietuvių suvažiavimas Medelline, kuris turėjo įvykti gegužės pabaigoje, nukeltas į birželio 29-30. Šio suvažiavimo metu bus bandoma įsteigti Kolumbijos Lietuvių Bendruomenę.

• Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdybai rinkti kandidatų sąrašų pristatymo laikas pratęsiamas iki gegužės 17 d. Kandidatų sąrašus į Centro Valdybą, Kontrolės Komisiją ir Garbės Teismą siųsti šiuo adresu: Arūnas Udrys, 12011 Mansfield, Detroit, Mich. 48227.

* DARIAUS-GIRENO, Cicero, Brighton parko, Lemonto, Roselando ir kitos lietuviškos mokyklos sutiko dalyvauti moksleivių pavasario šventėje gegužės 24 dieną Būčo darže.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Vytautas Alantas — 9 dramų veikalai 5 dol.

Pulgis Andriušis — Purienos po vandeniu — 1.50 dol., kletais virš. — 2 dol.

R. Spalis — Angelai ir nuodėmės — 1.50 dol.

A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.

J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.

K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.

J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.

A. Tyruolis — Metų viniai — 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

• Dirvą galėsite perskaityti ir atostogaudamas Cape Cod, Mass., nes vasarvietė MEŠKA jau užsisakė Dirvą vasaros sezonui.

Rezervacijas jau dabar kviečiame padaryti sekančiu adresu: S. Lušys, 88-01 104 St., Richmond Hill, N. Y. Telef. VI 9-1193 Area Code 212.

PAKELIMAI BROLIJOJE

Skautų globėjo šv. Jurgio šventės proga LSS Tarybos Pirmija, LSB vadėjai pristatė, sekančius LSB vadovus pakėlė į aukštesnius laipsnius.

I p a s k a u t i n i n k i o: Juozą Ivanauską, Chicagoje; Juozą Karasiejų, Toronte; Kęstutį Gaižutį, Clevelande; Juozą Starėną, Providence; Joną Zinkų, Australijoje.

I S k a u t i n i n k o: Stasį Ilgūną, Rochesteryje; Juozą Pažerą, Los Angeles; Tomą Remeikį, Chicagoje.

I v y r e s n i o s k a u t i n i n k o: Vytenį Statkų, Chicagoje; Eugenijų Vilką, Chicagoje.

LSB vadiją pakeltuosių sveikina ir linki visiems ilgai ir sėkmingai dirbti LSB labui.

* KUN. J. VAIŠNYS, SJ marijampolietis monografijos vyr. redaktorius, dabar dirbąs pastoracinį darbą Montrealyje, Kanadoje, gegužės pradžioje lankysis Chicagoje ir ta proga turės pasitarimus su redakcinės kolegijos nariais ir monografijos leidimo komitetu.

* LIETUVIŲ FONDO VALDYBA maloniai prašo visų LF narių, kurie negalės asmeniškai dalyvauti visuotiniame narių susirinkime gegužės mėn. 16 dieną Chicagoje, Jaunimo Centre, atsiųsti savo įgaliojimus, nes labai svarbu, kad visi Fondo nariai būtų atstovaujami. Įgaliojimai gali būti kiekvienas privatus asmuo, organizacija ar LB organai, taip pat, LF tarybos ir valdybos nariai ir visi tikrieji Fondo nariai.

• S. Lušys ir B. Veitas praneša, kad vasarvietė MEŠKA, kuri randasi Cape Cod, Mass., vasaravimo sezoną pradės birželio mėn. 20 dieną.

Rezervacijas prašome jau dabar padaryti sekančiu adresu: S. Lušys, 88-01 104 St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. VI 9-1193 Area Code 212.

SUKURĖ LIETUVIŠKĄ ŠEIMĄ

Šių metų balandžio mėn. 18 dieną, Gilanda Bartytė ir Kazys Matonis sukūrė lietuvišką šeimą. Jaunoji per eilę metų sėkmingai vadovavo Elizabetho skautų Palangos vietininkijai, o jaunas taip pat gyvai reišėsi skautų veikloje gyvendamas Worcester, Mass.

Gilanda Bartytė, Adelės ir Kazio Barčių duktė, yra baigusi Jersey City Medical Center galtingųjų seserų mokyklą ir pastaruoju metu dirbo Jersey City ligoninėje. Kazys Matonis yra baigęs elektros inžineriją Worcesterio Politechnikos Institute.

TORONTO

• Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus iniciatyva gegužės 2 d. buvo suruošta sueiga-subatvakaris, kurio programą sudarė mūsų šiuometinio gyvenimo įvairios aktualijos. Vyraujančią vietą užėmė lietuviybės išlikimo, išvykos prie Simcoe ežero ir kiti klausimai. Tokia išvyka įvyks birželio 21 d. Pats subatvakaris praėjo tikrai maloniai ir gražiai, vaišinantis B. Abromaitienės ir L. Česėkienės paruoštomis vaisėmis.

• Lietuvių Namų dalininkų susirinkimas įvyko gegužės 3 d. Svarbesnieji darbų tvarkos punktai: valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, 1964 m. sąmatos priėmimas, įstatų pakeitimas, valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir kiti reikalai. Valdybos vadovu pranešimą padarė pirm. J. Strazdas ir A. Statulevičius, o revizijos — V. Bačėnas. Šiems metams sąmata priimta \$14,250.00 sumoje. Padarius mažą pakeitimą įstatuose, buvo priimta į valdybą 4 asmenys. Balsuojant slaptai išrinkta: J. Strazdas, E. Jurkevičienė, J. R. Simanavičius ir Aug. Kuolas. Revizijos komisijon: V. Bačėnas, S. Banelis ir J. Taraškevičius. Einamuose reikaluose buvo keliama Lietuvių Namų reikalingumas ir aptariama jų tolimesnis tvarkymas. Susirinkimą pravedė P. Bastys ir sekretoriavo A. Basalikas.

• Šeštadieninė lietuvių mokykla baigė mokslo metus. Gegužės 3 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko baigimo iškilmės ir pažymėjimų įteikimas. Mokyklos dešimtą skyrių baigė 9 mokiniai. Šia proga sveikinimo kalbas pasakė Konsulas dr. J. Žmuidzinas, Tarybos pirm. T. Placidus OFM, išleidžiamojo skyriaus mokytojas J. Jankaitis ir kt. Įteikiant pažymėjimus baigusiai buvo apdovanojami knyga Lietuva mūsų tėvų žemė ir lietuvišku drožinėliu. Pabaigai buvo paruošta trumpa ir mokyklos mokinių išpildyta programėlė.

Dirvos vakaro Chicagoje metu American Legion salė buvo pilnutėlė svečių. Nuotraukoje dalis svečių vaišių metu.

Dar žiupsnelis išpūdžių iš Dirvos vakaro Chicagoje

Dirvos novelės konkurso premijos įteikimo iškilmės ir po to sekęs pobūvis pralenkė rengėjų viltis. Iš pasirinktos salės talpumo atrodo, kad mes vis dar neturime pilno savim pasitikėjimo ir linkę geriau pavykusiam kuklumu, nei išpūstai pompa. Laimė, gegužės 2 d. buvo rengiami dar keli didesni privatus pobūdžiai. Jei jų nebūtų buvę, salė visų svečių nebūtų pajėgusi sutalpinti.

Iškilmes savo atsilankymu pagerbė Lietuvos Gen. Konsulas dr. P. Daužvardis su ponia. Svečių tarpe visuomet malonu matyti Vilties d-jai ir ALTS-gai vadovavę asmenys, kaip dr. J. Bartkus su ponia, dr. St. Biežis su ponia, inž. Eug. Bartkus su ponia, inž. J. Jurkūnas ir eilė kitų. Iškilmėse taip pat aktyviai reišėsi Korp! Neo-Lithuania C. V. nariai su inž. V. Mažeika priešaky, Matėsi LF p-kas T. Blinstrubas, LB CV p-kas J. Jasaitis, Laisvosios Lietuvos redaktorius J. Kaulėnas.

Keliais žodžiais pasikeisti teko su Mutual Federal Banko prezidentu J. Kazanausku ir ponia, taip pat nuotaikingai praleidusius laiką svečių tarpe.

Nesugebėjau išvardinti visų dalyvių, įvairių organizacijų atstovų ir mielų Dirvos bičiulių bei bendradarbių.

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiaame Cape Cod, Mass. kurorte prie Atlanto jūros plažo, gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietės viloje A U D R O N Ė 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 0655.

Svečių patogumui šiemet specialiai padidinta valgykla, salionas ir kiti patogumai.

Atidaroma nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Iš anksto kreiptis: Ed. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124.

Kelios malonios valandos prabėgo kaip minutės, nespėjus su daugeliu pasikeisti mintimis ir nuotakomis. Gera iškilmių nuotaika, pagaliau, nelabai ir tinka konferencinio pobūdžio pašnekesiams. O gi buvo ten Cicero, Chicagos ir East Chicagos ALTS-gos skyrių vadovybės su savo pirminkais J. Vasaičiu, Ant. Kalvaičiu ir R. Nemicku. Buvo visa eilė ir kitų organizacijų atstovų, norėjusių daug ką išsiaiškinti, daug ką patirti ir sugestijomoti.

Bet laikas negailėstingas. Jis buvo skirtas rengėjų nustatytai programai išklaisyti, kurią taip nuotaikingai papildė puikiai balsinę medžiagą neprarandanti Natalija Aukštuoliene ir Romas Stakauskas, sklandžiai perdavę premijų laimėjusios novelės idėją. Puikus orkestras sukte suko svečių ir viešnių poras šokių ritme, vaišingų šeiminių paruošti stalai viliojo vaišintis.

Iškilmės pasibaigė. Rengėjai, atsikvėpę po įtampos, gali būti užtikrinti, kad jų įdėtas darbas ir pasiaukojimas užsitarnavo visų dalyvavusių šiltos ir nuoširdžios padėkos.

(j. č.)

Jury komisijos sekretorė Birutė Drungienė. V. A. Račkausko nuotr.

Iškilmų rengimo komiteto pirmininkas Kazimieras Pocius įteikia gėlių puokštę solistei Natalijai Aukštuolienei, gražiai atlikusiai meninę programą. Šalia stovi akomponiatorius muz. Antanas Kalvaitis. V. A. Račkausko nuotrauka.

A. + A.

IRENAI DAPKUVIENEI

mirus, giliame skausme likusius: vyrą ENGELBERTĄ, mamytę — J. DABULEVIČIENĘ, sesutę — JANINĄ JANUŠKIENĘ ir DANUTĘ MILŪNIENĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Birutė ir Vytautas Ignai, Algimantas Daukantas

Mielai mūsų bičiulei

poniai ŠALKAUSKIENEI

IR

inž. ŠALKAUSKUI,

ponios mamytei mirus, širdingą užuojautą reiškia

Stamfordo Moterų Ratelis

Skaityk ir platink DIRVĄ